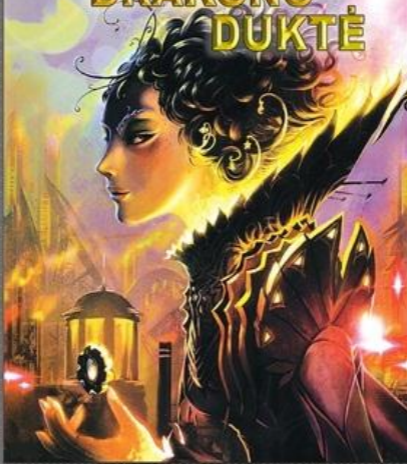

SF

eribanas

Michael Swanwick

GELEŽINIO DRAKONO DUKTĖ

448

PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knygute.lt

Michael Swanwick
GELEŽINIO DRAKONO DUKTĖ
Mokslinės fantastikos romanas

Džeinė, žmonių vaikas, gyvena ir dirba kartu su kitais vergais gamykloje/kalėjime. Pavogusi mechaninio drakono apvalkalą/išnarą išsiveržia į laisvę. Norėdama išgydyti savo draugą, ji patenka į košmarišką keisčiausios visuomenės sukurį. Po daugybės nuotykių Džeinė vėl sutinka išgelbėtąjį drakoną, kuris, pasirodo, turi savų planų, kaip sugriauti Visatą...

Iš anglų kalbos vertė VLADA BAUBONIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
448 tomas. Serija įkurta 1990m.

Michael Swanwick - THE IRON DRAGON'S DAUGHTER
New York, Wildside Press, 2001

Copyright © by Michael Swanwick, 2001

Cover art copyright © by Martin McKenna, 2007

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2009

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

1

Tą naktį, kai susirinkę vaikai nuteisė mirtį savo prižiūrėtoją, ji, dar pati to iki galo nesuvokdama, nusprendė pagrobtį drakoną ir pabėgti iš čia.

Visas jos gyvenimas, kiek siekė atmintis, praėjo drakonų gamykloje. Kiekvieną rytą, vos prašvitus, ją sykiu su kitais gamyklos vaikais vedavo iš penktojo, miegamojo, korpuso į valgyklą. Čia jie greitosiomis prarydavo savo kuklius pusryčius, o tada būdavo išvedžiojami po cechus. Dažniausiai ją siųsdavo į šlifavimo cechą, kur ji turėdavo šveisti detales, arba į dvyliktąjį korpusą, kur geležiniai juodi drakonų kūnai buvo tikrinami ir suteptami, prieš siunčiant juos į surinkimo cechą. Į geležiniame drakono pilve vingiuojančius vamzdžius, suaugęs žmogus nelabai galėjo įlįsti, tai buvo jos darbas - šliaužioti niūriais tamsiais labirintais, valyti juos šepetėliu, o po to sutepti. Ji dirbo nuo aušros iki pat saulėlydžio, o pasitaikydavo ir dar ilgiau, kai drakoną reikėdavo skubiai pagaminti.

Ji - tai pagrobtas žmonių vaikas, vardu Džeinė.

Blogiausia būdavo liejimo ceche. Vasarą tenai dusinantis karštis, nuo lydymo krosnies sklindanti karščio banga vertė iš kojų ne praščiau už kumščio smūgius. Tuo tarpu žiemą nepakenčiamai šalta, pro išdaužtus langus snigo į patalpą, o ant grindų gulėjo sluoksnis šerkšno. Tenai dirbo kiauliažmogiai - tvirti, raumeningi padarai. Jų kūnai padengti juodu kailiu, grėsmingai žybsi raudonos akys. Jie nekalbėjo. Per ilgus dešimtmečius stebuklingos ugnies iškaitintos bei geležies paveiktos jų smegenys virto plėnimis. Džeinė jų bijojo net labiau nei išlydyto metalo, kurį šitie padarai pilstė į formas; labiau nei negailestingų milžiniškų mašinų, kurias jie reguliavo.

Tą niūrų vakarą iš įkaitinto liejimo cecho ji sugrįžo leisgyvė. Neturėjo jėgų net pavalgyti. Įsisupusi į ploną antklodę, mergaitė nugrimzdo į nerišlių sapnų pasaulį... Ji šveitė kažin kokias detales, ir staiga cecho sienos ėmė leistis žemyn, o gal grindys aukščiau pakilo... tarsi kokio milžiniško variklio stūmoklis. Mergaitė puolė bėgti, pasislėpė po lova, įšliaužė į savo slėptuvę už lentinės pertvaros, kur dar būdama visai maža slėpdavosi nuo prie jos kimbančio Kietuolio. Bet vos tik spėjo pagalvoti apie įkyrų Kietuolį, o jis jau čia - nešvankiai grubiai

juokiasi ir kiša prie jos veido trikoję rupūžę. Ji pasileidžia bėgti, o tas prielipa skuodžia iš paskos per niūrų rūsių labirintą, laiptais, per katilinę, per mechanikos cechą...

Po to sumaištį pakeitė ramūs vaizdai. Ji žaidė kažin kokioje erdvėje, ant žalios pievos. Tai buvo pažįstamas sapnas, mergaitė dažnai jį sapnuodavo. Šiose žaliose vietovėse ji jautė kažką keistai artimą bei mielą. Tai buvo Namai. Čia ja rūpinosi, sočiai maitino, čia ji rengėsi gražiais švariais drabužiais ir niekas nereikalavo po dvylika valandų per parą dirbti ceche. Čia ji turėjo netgi žaislų.

O po to, kaip visada, sapnas apniuko. Jos rankose šokyklė, ji šokinėja ant žole apaugusio lauko ir jaučia vogčiomis kažką artėjant, kažką svetimą. Balti namai pievutės pakraštyje stovi kaip stovėję - ramūs, taikūs, bet pojūtis, jog negeras žvilgsnis ją stebi, seka, vis stiprėja. Kažkokios piktos jėgos slepiasi po žeme, būriuojasi po medžiais, šliaužia po akmenimis. Džeinė numetė šokyklę, baukščiai apsidairė, suriko. Ji kažką pašaukė vardu, bet dabar niekaip negalėjo prisiminti kieno tai buvo vardas...

Dangus plyšo.

- Nustok drybsojusi, - nekantriai šnabždėjo ji

uasį Kietuolis. - Mes rengiamės jau šiandakt tai padaryti. Reikia nuspręsti, kaip pasielgsime su Kojoku.

Ji atsibudo. Širdis krūtinėje virpėjo. Mintys pynėsi, raizgėsi galvoje, ji ir džiaugėsi pabėgusi iš nemalonaus sapno... ir truputį gailėjosi. Tamsoje Kietuolio akys atrodė šaltos tarsi mėnulio šviesa. Jis užgriuvo ant lovos, įspraudė į jos šonkaulius kaulėtus savo kelius, alsuodamas jai į veidą guobų žievės bei sutręšusių lapų kvapu.

- Pasitrauk, tu man primygai šoną.

Kietuolis šyptelėjo ir įžnybo jai į petį.

Džeinė jį atstūmė. Nors, jei atvirai, jai buvo malonu matyti šalia Kietuolį. Jiedu seniai draugavo. Pykdavosi ir vėl taikydavosi, bet Džeinė žinojo, kad, nors jis grubus ir manierų pernelyg laisvų, tačiau nėra piktas nei blogas.

- O ką reikia nuspręsti dėl Kojoko?

- Štai ir pasikalbėsime apie tai, kvailute!

- Pavargau, - sumurmėjo ji. - Dirbau visą dieną, nerūpi man jūsų kvailystės. Nenori - nesa-kyk, aš dar pamiegosiu.

Jo veidas išbalė, kumščiai susigniaužė:

- Ar tai maištas? Čia aš vyriausias. Darysi, kaip pasakysiu. Paklusi man, supratai?

Kurį laiką jiedu žiūrėjo vienas į kitą. Jis kilęs iš šėtonų giminės, tiesa, nebuvo grynakraujis. Prieš kokį šimtą metų laukiniai jo protėviai gyveno miškuose ir išlįsdavo iš tankmės tik tam, kad, prisėlinę prie užsižiopsojusios karvių šėrikės, ištrauktų iš po jos subinės kėdę ar kad perpjautų maišo siūlę ir po to galėtų pasijuokti, stebėdami, kaip žmogus užsikelia maišą ant nugaros, o tas sprogsa miltais... Protu šitie padarai neišsiskyrė, bet mitrūs, landūs tarsi žiurkės, visada pasirengę iškrėsti kam nors šunybę. Kietuolis gamykloje rinko metalo laužą, ir niekas net neabejojo, kad jis čia išgyvens ir sėkmingai atidirbs jam paskirtus metus.

Pagaliau Džeinė nuleido galvą. Neverta su juo susidėti.

Kai mergina vėl pakėlė akis, Kietuolio šalia jau nebuvo, jis nuėjo žadinti kitų vaikų. Apsigausi antklode, mergaitė nusekė paskui jį. Iš visų pusių girdėjosi kojų bei letenų šlepse-nimas, greitas kvėpavimas. Vaikai virto iš lovų, rinkosi viduryje kambario.

Drobulė išsitraukė iš kažkur nugvelbtą žvakigalį ir įkišo į plyšį tarp grindų lentų. Vaikai suklaupė aplinkui. Kietuolis tyliai ištarė kažkokį burtažodį, iš piršto galiuko išsižiebė kibirkštis ir jis uždegė žvakę.

Liepsna virpėjo, traukdama į save žvilgsnius, jos atšvaitai šokinėjo ant sienos; jų paslaptin-gas šokis priminė Valpurgijos naktį. Žiburėlių atspindžiai mirgėjo vaikų akių vyzdžiuose. Jie susirinko visi dvylika, jei, žinoma, berniukas šešėlis irgi čia sėdėjo. Jis dažniausiai glausda-vosi kur nors šalia, slapstydamasis nuo švie-sos spindulių, sugerdamas visus likusius, ir nė vienas išdykėlis fotonas negalėjo išduoti jo buvimo vietos.

Kietuolis iškilmingai ir reikšmingai pareiškė:

- Bliugas turi mirti.

Jis ištraukė iš striukės kišenės skudurinę lėlę. Pasiūta nerūpestingai, grubiai, nelygiai su-dygsniuota. Akių vietoje pūpsojo dvi didžiulės sagos; burnos linija nubrėžta anglimi. Bet joje slypėjo kažkokia galia, ir keli mažesni vaikai baukščiai užsimerkė, pajutę nuo lėlės sklin-dančią nepaaiškinamą neapykantos bangą.

- Ją padarė Gūžė. Ji turi ir raganiško kraujo.

Šalia jo sėdinti Gūžė linktelėjo. Ji atrodė ne-laiminga. Šita lėlė buvo didžiausia jos brange-nybė, ir tik vienintelė Deivė žinojo, kaip Kie-tuoliui pavyko ją išvilioti. Jis pasukiojo lėlę virš žvakės liepsnos.

- Mes pasimeldėme ir apšlakstėme ją raga-

nos krauju. Dabar belieka gauti Bliugo nagus ar dar ką nors, įsiūti lėlei į pilvą ir sudeginti krosnyje.

- Bet juk tai nužudymas! - pasipiktino Džeinė. Dyglė sukikeno.

- Aš rimtai. Nevalia nieko žudyti. Ir apskritai tai kažkokios kvailystės!

Dyglė, kaip ir Kojokas, buvo kilę iš virsmų, o jie, kaip žinia, protu nepasižymi. Džeinė seniai suprato, jog yra tik vienas būdas užčiaupti Dyglę - tai ją perrėkti.

- Kam to reikia? Net jeigu mums ir pavyks, kuo aš labai abejoju, jie nepaliks šito. Prasidės tyrimas. Tarkim, kaltininkų, nesuras, bet į Bliugo vietą paskirs ką nors kitą, galbūt dar bjauresnį. Kam reikia jį galabyti?

Tokie argumentai turėjo vaikus įtikinti, bet, Džeinės nuostabai, jie pradėjo tyliai bei atkakliai tarškėti... it svirpliai.

- Jis verčia mus dirbti be jokio atokvėpio!

- Mušasi!

- Nekenčiu to seno šeško!

- Nužudyti, - silpnu balsu ištarė berniukas šešėlis prie pat Džeinės ausies. - Nudobti tą smirdžių! - Mergaitė atsisuko, bet šešėlio tenai nebuvo.

- Tyliau! - Kietuolis paniekinamai pažvelgė į Džeinę. - Mums teks nužudyti Bliugą, kitos iš-eities neturime. Eikš čia, Kojoke!

Kojokas pasislinko arčiau. Jo kojos buvo neį-tikėtinais ilgos - kai jis sėdėjo, keliai iškildavo aukščiau galvos. Jis ištraukė koją iš medinės klumpės ir saldžiai pakasė už ausies.

- Nagi, pasilenk!

Liesas kaulėtas, Kojokas paklusniai pasilen-kė. Kietuolis viena ranka palenkė žemyn jo galvą, o kita praskleidė tiesius, išblukusius plaukus.

- Matote, jau plunksnos kalasi!

Jis užrietė Kojoko galvą ir patampė už ilgos smailios nosies, norėdamas parodyti, kaip tas suragėjo.

- O kokie jo kojų pirštai, pažiūrėkite! Ne pirš-tai, o jau tikros kanopos.

Vaikai stumdydamiesi lindo arčiau. Kojokas mirksėjo akimis ir kantriai tylėjo. Galiausiai Drobulė prunkštelėjo ir pasakė:

- Na ir kas?

- O tas! Artėja tas laikas. Argi nematai? Į nosį jo pažiūrėk, į akis! Juk jis dar iki Jaunaties pa-keis pavidalą! Ir tada... - Kietuolis dramatiškai nutilo.

- Kas tada? - Pasigirdo už Kietuolio nugaros šnarantis tarsi nakties vėjas berniuko šešėlio balsas.

- Tada jis galės skraidyti! - džiūgaudamas ištarė Kietuolis. - Perskris per sieną - ir viskas! Daugiau nebesugrįš! Išsilaisvins.

Laisvė! Džeinė susimąstė. Tupėdama, ji atlošė galvą atgal ir pamėgino įsivaizduoti, kaip Kojokas kerėpliškai mosuoja sparnais rudeniame žalsvai bronziniame danguje. Vaizdas ją pavergė. Aukščiau... dar aukščiau, virš sienos, virš spygliuotos vielos! Ir štai gamyklos korpusai jau šmėsčioja toli apačioje, o jis vis kyla ir kyla, aukščiau už iš kaminų rūkstančius dūmus - į priešais atsiveriantį dangų... aukščiau paties Mėnulio! Ir jau niekada nebesugrįš! Niekada.

Žinoma, šito negalėjo būti. Tiktai drakonai su pusiaužmogišiais pilotais galėjo išskristi iš gamyklos. Visus likusius - ir darbininkus, ir vadovus - tvirtuose gniaužtuose laikė aukštos sienos, o prie vartų stovėjo apsauga bei milžiniškas plieninis Laiksargis (tikra pabaisa!). Ir vis dėlto šią akimirką Džeinė pajuto savyje nepatirto naujo veržlumo antplūdį. Nesvarbu, kad laisvė nereali, bent jau teisės apie ją svajoti niekas iš jos negali atimti. Ir mergaitės noras

išsivaduoti tapo dar tvirtesnis. Kažkas joje nubudo, sujudėjo smegenų gelmėse, įdėmiai apsidairė aplinkui.

Akimirką apsvaigo galva, pradėjo pykinti - ir štai ji vėl ankštoje tvankioje erdvėje, garo drakonų gamyklos viduriuose, mažame miegamajame, trečiame penktojo korpuso aukšte, įspraustame tarp modeliavimo cecho ir smėlio krūvos po pastoge; o tarp jos ir dangaus - dulketos gegnės bei tolio stogas.

- Na, išskris, - niūriai pasakė Drobulė. Jos uodega judėjo tai pirmyn, tai atgal. - Kodėl mes turėtume, jį išlydėdami, nužudyti Bliugą?

Nederėjo jai taip įžūliai kalbėti, ir Kietuolis nusodino ją kumščio smūgiu į petį:

- Kvaiša spuoguota! Klizma! Tu ką manai, jog Bliugas nieko nepastebėjo? Suprantama, jis kažką paaukos Deivei, kad tik nebūtų jokių permainų!

Niekas nieko neatsakė. Džeinė nenoriai paklausė:

- Apie kokią auką kalbi?

Jis suspaudė kumštį, o kita ranka pavaizdavo pjautuvą, po to staigiu judesiu parodė, kaip pjautuvas pjauna ir nuleido ranką.

- Įsikirtai?

Džeinė nieko nesuprato, bet nenorėjo prisipažinti. Ji išraudo ir tepasakė:

- A-a!

- Štai taip. O aš stebiu Bliugą. Kai nevyksta lydymo darbai, vidurdienį jis eina į savo kabinetą. Iš ten per langą šnipinėja mus visus ir karmo savo purvinus nagus. Jis turi tokį didžiulį peilį! Nupjauna nagą iš pašaknų ir deda į pelelinę. O kai visus nagus nusikarmo, suvynioja į popierių ir meta į krosnį, kad niekas, joku būdu... Bet aš nukreipsiu jo dėmesį. Tuo metu Džeinė įeis į kabinetą ir nukniauks porą nagų. Tik ne daugiau! - Jis griežtai pažvelgė į Džeinę.

- Antraip Bliugas pastebės!

- Aš? - suriko Džeinė. - Kodėl būtent aš?

- Todėl. Nuo mūsų jo durys apsaugotos. O tu esi kito kraujo, tavęs jo apsauga neveikia.

- Dėkoju už pasitikėjimą, - ištarė Džeinė. - Tik aš nieko panašaus nedarysiu. Šitaip negalima, aš jau sakiau kodėl. - Keletas mažesnių vaikų grėsmingai pajudėjo link jos. - Sakykite, ką tik norite, manęs niekas neprivers! Tegul kas nors kitas pasidarbuoja bendram labui!

- Na, nesiožiuk! Pagalvok verčiau apie tai, kaip mes visi būsime tau dėkingi. - Kietuolis priklaupė ant vieno kelio, nusilenkė jai ir juo-

kingai pajudino antakius. - Amžinai būsiu ištikimas tavo gerbėjas!

- Nė už ką!

Kojokui buvo sunku suvokti jų pokalbio esmę. Visi virsmai tokie - kuo labiau bręsta, tuo darosi kvailesni. Suraukęs antakius, jis atsisuko į Kietuolį ir neryžtingai ištarė:

- O aš ką, neskrisiu?

Kietuolis nusigręžę, supykęs nusispjovė ant grindų:

- Ne, neskrisi, jeigu Džeinė nepakeis savo sprendimo.

Kojokas staiga pravirko.

Iš pradžių šnarpštė tyliai, po to vis garsiau ir garsiau, kol galiausiai atlošė galvą ir paleido dūdas, tarsi koks pučiamųjų orkestras. Vaikai apimti siaubo puolėsi prie jo, uždengė burną. Jo rauda kiek pritilo. Galiausiai Kojokas nuri-mo.

Visi išsigandę klausėsi, ar tik nesugirgždės laiptai ir, pasirodęs Bliugas, nepadvelks į juos pykčio bei įniršio kvapu. Net ir pats Kietuolis sutriko.

Bet buvo tylu....